

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Merourea si Sambet'a, F'óia una data pe septemanz, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidieceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam. 10' vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 39.

Brasiovu, 18. Aprile 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Conferinti'a nationala.

Siedinti'a II.

(Urmare din Nru tr.)

D. secretariu G. Baritiu, dupa o cuventare plina de episode istorice, pe care o amu dori a o alatura in F'óia la cele de susu, dechiara, ca densulu in principiu se alatura preopinantiloru, si d'ice, ca e pentru unitatea imperiului, nu pentru dualismu, pentru diploma si patenta, numai chiaru dupa esirea patentei iau in suflatu ingrigire, anume alu 3. puntu alu diplomei din 20. Oct., pentru ca acesta se provóca la constitutiunile provinciali de mai nainte, mai incolo, ca in ele nu e espresa libertatea personala a domiciliului, a presei, libertatea nationala, in fine nu vede o solidaritate pentru natiunea romana; purcediendu din acestea reflexiuni i si resérva a face amendamentu, pre carelu lasa in buna vointia a adunarei, pentru cá se'lu primésca ori in proiectulu adresei ori in postulate.

D. consiliaru aulicu trans. Dem. Moldovanu odichnesce pre D. Baritiu, cá reflexiunile sale voru fi obiectele dietei tieriei, si ca vorbele diplomei „in Gemässheit der früheren Verfassung“ se intielegu pentru provincieile ereditarie, eara pentru Ardealu aceste cuvente in privinti'a Ardealului se substitue prin cuventele in biletulu de mana catra comitele Rechberg si baronulu Kemény „tiefeingreifende Veränderungen“, care nefacunduse pana acuma, acumu si dupa resolutiunea din 18. Oct. 1862, trebue se se faca.

D. adm. Puscariu intr'o cuventare istorica rapede si cu privire la referintiele de tacia deduce, ca multiamit'a nóstra, ce are a se face, e aduncu scrisa in convingerea nóstra.

Se alatura asia dara la propunerea Esc. Sale P. Eppu B. Siagun'a si Ill. S'a D. v.-pres. gub. de Popu, numai doresce, cá alu 4. puntu din adres'a de multiamit'a nóstra se atientese intr'acolo, ca Mai. S'a neau facutu prospecte, ca la prim'a dieta se va regulá si caus'a limbei.

Esc. S'a P. metropolitu intr'o cuventare plina de zelu si devotamentu catra Mai. S'a c. r. apostolica si catra legile fundamentali acordéza principialoru desfasurate pentru adres'a de multiamire, adauge inse, ca doresce inarticularea natiunei romane, cá un'a dorintia vechia si necesaria a acesteia, apoi reasumandu aceste opiniuni, crede, ca tóta adunanti'a e pentru acelea.

Adunarea da semnu unanimu de adesiune si Par. metropolitu crede a fi oportunu de a se denumi un'a comisiune, care se formuléze adres'a de multiamire, dupa principiale satorite.

D. Baritiu crede, ca pentru castigarea timpului aru fi de doritu, cá totu acea comisiune se formeze si punctatiunile de celelalte postulate ale natiunei, ce se voru aflá consultu de a se face.

Consiliarulu Domzsa se invoiesce la acésta cu observare, cá acésta se se faca deosebi de adresa.

Esc. S'a Par. Eppu Siagun'a reasuma desbaterile de pana acuma in consonantia cu adunarea si enunčia urmatóarele:

Antaiu s'a conchisu, cá adres'a de multiamire se purcéda din altisim'a resolutiunea din 18/10. 1862 si se bacese pre cele 4 puncte ale aceleasi.

Adauge, ca pentru formularea adresei se se aléga o comisiune, care pana in siedinti'a de mane, ce se va t'iené la 10 óre, se o compuna.

Esc. S'a Par. Eppulu B. de Siagun'a mai pune la ordine intrebarea, ca din cati membri se consté comisiunea? cá acésta se se denumésca de presidiu, cu invoirea adunantie, séu se se aléga prin votisare de insa adunantia?

D. v.-pres. gub. Lad. B. Popp e de parere, cá presidiulu se propuna si adunarea se aléga reprobarea, éra numerulu membriloru comisiunali se fia de 12 pana in 20.

D. Gaitanu e pentru alegere cu votisare.

D. Jacobu Muresianu e de parere, ca presiedintii se propuna si adunarea cu asia séu nu se si dechiare vointi'a.

Dupa o pausá mica de consultare presidiulu renuncia de dreptulu de a denumi comisiunea si, déca adunanti'a e invoita, elu va propune si adunanti'a sesi descopere, déca primesce séu nu. Adunanti'a primesce aceasta si cu acésta modalitate s'au propusu si acceptatu urmatorii membri in comisiune:

1. D. vice-presiedinte Lad. B. Popp.
2. „ consiliaru aulicu Demetriu Moldovanu.
3. „ consiliaru gubernialu Joane Alduleanu.
4. „ capitanu supremu J. Branu de Lemény.
5. „ capitanu supremu Alesandru Bohetiulu.
6. „ prepositu Macedonu Popu.
7. „ canonicu Timoteiu Cipariu.
8. „ protopopu Joane Popazu.
9. „ Georgie Baritiu.
10. „ consiliaru Georgie Domzsa.
11. „ administratore Joane Puscariu.
12. „ administratore Ladislau B. Buteanu.
13. „ Dr. Josifu Hodosiu.
14. „ asesoru tablei regesci Nicolau Gaitanu.
15. „ directoru gimn. si Red. Jacobu Muresianu.
16. „ consiliaru gubernialu J. Bologna.
17. „ comite supremu Augustu Ladai.
18. „ jude primariu Mihaiu Bohetiulu.
19. „ secretariu aulicu G. Angyelu.
20. Si in fine la propunerea D. consiliaru Domzsa,

cá si Esc. S'a Par. Episcopu Siagun'a se iè parte la comisiune, Esc. S'a se invoi, apromitendu, ca fiindu invitatu de comisiune nu va lipsi a luá parte.

In urma tóte acesteia proiecte se se dè comisiunei spre ai servi de materiale pentru proiectulu, ce are de alu face aceeasi.

Cu acesteia la 2 óre pomeridiane s'a incheiétu siedinti'a.

Dupa prandiu la 5 óre se aduná comisiunea alésa si si alese cu votu unanimu de presiedinte pe multu pretiuitulu nostru barbatu L. Vasiliu Popp, vice-presiedinte gubern., suptu a carui presidiu urmara consultarile respective, insarcinanduse D. consiliaru gubernialu J. Alduleanu cu compositiunea adresei, ear' pe a dou'a di la 7 óre se indise ear' adunarea comisiunei. Pe la diumetate la 10 se pofi si Esc. S'a Par. Episcopu B.

Siagun'a la adunarea comisiunei si cetinduse adres'a gatita se primi. Esc. S'a totusi se mai arata rezervandusi dorirea de o mai estinsa motivare incatu pentru diploma si patenta.

Siedinti'a III

din 22/10. Aprile 1863 sub presidiu ordinariu la 10 óre antemeridiane se deschide si pertractarile curgu in urmatóri'a ordine.

Esc. S'a Par. metropolitu incatu pentru verificarea membriloru, cá si eri vediendu adunarea completa propune abaterrea dela cetirea nominala a membriloru si invoiduse adunarea enuncia :

Conferinti'a e completa si capace de a conchiude.

Se cetesce protocolulu siedintiei de eri, si dupa cateva indreptari se apróba si se subserie.

Presidiulu enuncia, ca la ordinea dílei e proiectulu de adresa, elaboratu de comisiunea spre acest'a denumita.

D. consiliariu gubernialu cá referente alu comisiunei mai inainte de cetirea proiectului desfasiura pre largu ideele, din cari a puresu in elaboratulu comisiunei si cari suntu totu aceea'si principia statorite de adunantia.

Dupa acést'a cetesce a d r e s 'a. Sub decursulu cetirei adunanti'a de repetíte ori si a manifestatu viu'a s'a complacere. Dupa cetire face Presidiulu intrebare, déca adunarea este indestulata cu acésta adresa, si respundienduse afirmativu cu unanimitate enuncia :

Proiectulu asia cumu s'a cetitu se primesce cu unanimitate de adresa de multiamire la Maiestatea S'a c. r. apostolica.

Presidiulu propune a se face comisiunei si referentului multiamita. Se primesce intre eschiamatiuni de „Se traiésca“ si se decide a se trece la protocolu.

Esc. S'a Par. metropolitu Alesandru St. Siulutiu propune, cá Esc. Sale Domnului conte de Nádásdy, ministru c. r. si presiedinte alu cancelariei aulice-transilvanice, in consideratiunea meritelu acestuia atatu pentru tronul, catu si pentru popóra, se i se dè votu de incredere si multiamire, cu atatu mai vertosu, cà inca in tempulu absolutismului s'a destinsu prin dispugetiunile ce a facutu atatu in privinti'a limbiloru si afaceriloru oficióse, catu si la esoperarea resolutiunei preinalte, in poterea careia s'a conchiamatu adunarea acést'a.

Se primesce cu votu unanimu intre entusiastice strigari de „Se traisca“ si se decide a-ise esprime multiamit'a.

Asemenea propune Esc. S'a Par. Episcopu B. de Siagun'a a se da votu de incredere si multiamita D. presiedinte guberniale comitele Ludovicu Folliot de Creneville, care a inaintatu petitiunile presidiulu pentru concederea conchiamarei acestui congressu nationale.

Propunerea se primesce cu entusiastice vivate si se esprime a i se face multiamita.

Totu Esc. S'a se dechiara, ca conceptulu de adresa e fórte bene nimeritu si corespunditoriu punctelu de manecare, stabilite si primite in adunarea de eri, si, de si ar fi doritu o mai estinsa motivare incatu pentru diploma si patenta, totusi se abate dela opiniunea s'a individuala expresata in proiectulu seu si se alatura cu totulu la adres'a acést'a.

Domnulu secretariu G. Baritiu, in consecinti'a dechiariunei sale de eri, cetesce unu adausu la adresa, lasa inse in bunatatea adunarei de a primi acelu adausu chiaru la adresa, séu a lu luá la protocolu si alu considerá, cá unu punctu alu postulatelu.

D. Baritiu 'si motivéza acestu adausu intr'o ouventare plena de argumente tari, la care inca ne vomu mai intórce aflanduse cumuva la Dsa.

Se decide a se luá la protocolu si se transpune comisiunei denumite pentru punctuatiunea postulatelu.

Presiedintele Esc. S'a B. de Siagun'a dechiara, ca acumu la ordinea dílei sta punctuatiunea postulatelu, si comisiunea denumita de eri se insarcinéza cu conceperea postulatelu si a o referi in siedinti'a urmatória.

Esc. Sa Par. metropolitu vorbindu despre modalitatea, cumu ar fi a se tramite adres'a la Maiestatea S'a Imperatulu propune a se alege o deputatiune sub conducerea Esc. Sale Par. Eppu de Siagun'a spre a o duce si presenti'a Maiestati sacratissime.

Presidiulu aflà de lipsa a redicá siedinti'a pre 10 minute spre o scurta consultare a membriloru intre sene despre numerulu deputatiunei si alegerea membriloru ei. Acésta se primesce si siedinti'a se intrerupse.

Dupa acésta pauza incepunduse de nou siedinti'a, Esc. S'a presiedintele B. de Siagun'a propune in urm'a consultariloru private 10 membri pentru deputatiune.

Se primesce si se alege urmatórii: DD. Demetriu Moldovanu, consiliariu aulicu, Paulu Dunc'a, consiliariu gubern., Augustinu Ladai, comite supremu, J. Branu de Lemény, cap. supremu, Dr. Maioru, consiliariu scol., Macedonu Popu, prepositu, Joane Popasu, protopopu, Joane Puscaru, adm., Ladislau Buteanu, adm.

Cu acestea s'a incheiétu siedinti'a la 1 1/2 óra dupa a médi defigunduse totuodata, ca siedinti'a urmatória se va deschide mane punctu la 10 óre antemeridiane. (Va urma.)

Congresulu séu conferinti'a nationala.

(Dupa insemnarile stenografice ale „Tel. R.“)

Dupa cuventarile de deschiderea conferintieloru urmara lucrurile asia :

D. Baritiu citece acumu numele deputatiloru, din cari lipsindu unii s'au substituitu prin altii.

In privinti'a B. Nopcea, care in urm'a scrisórei de conchiamare din partea gr.-cat. a respunsu, ca nu se tiene de confesiunea aceea, unii ceru a se luá actulu la protocolu, altii, alaturanduse la parerea Eppului Presiedentelu Siagun'a, pretindu-si ni se pare cu totu dreptulu — a se ignorá lucrulu si a remané pe lenga aducerea lui la cunoscinti'a conferintiei.

D. Pres. Eppulu Siagun'a enuncia, ca adunarea e completa si constituita si capace de a aduce concluse, si asiá se póte procede mai departe; ear' la repetíte strigari, cá se remana totu secretarii cei vechi, lipsindu doi, se propunu si se priimescu DD. Codru Dragusianulu si Popu Grideanu.

D. Baritiu cere citirea prén. resolutiuni, pe alu carei temeiu ne-amu adunatu, cá se nu se póta imputá, cá acumu doi ani, ilegalitate.

D. Bolog'a: Mai e de lipsa, se siédia membrii comitetulu permanentu la mas'a presidiala?

D. Baritiu. Dá, pana nu-si voru dá socotelele.

D. Vas. Popu. Comitetulu nu mai are nici o functiune, candu e adunatu congresulu.

D. Branu de Lemény. Comitetulu nu mai are intielesu.

D. Pres. metr. Siulutiu. Dai' se remana secretarii la masa, si membrii comitetulu se faca locu. (Se face.)

D. Baritiu citece decretulu citatu in limb'a magiara.

D. P. Macedonu pretinde, cá de óre-ce Archiereii au scriu in limb'a romana, si in. gubernu aru fi trebuitu se respunda totu asiá. (Bravo! lungu.)

D. Baritiu-lu citece si romanesc in traductiune neoficiósa.

D. Pres. metr. Siulutiu. Va urmá citirea prén. resolutiuni imperatesci, si fiinduca vorbesce Insusi monarchulu cu natiunea, se ascultamu cu tóta devotiunea. (Toti se scóla.)

D. Baritiu citece in limb'a germana si D. Puscaru la provocarea Pres. Eppu Siagun'a si in cea romana. (In decurgerea citirei testulu romanescu, precumu si 'n fine: Se traiésca! lungi entusiastice pentru Mai. S'a.)

D. Pres. Eppu Siagun'a. Domniloru! Amu audítu acumu charti'a aceea frumósa, prin carea amu dobanditu concederea pentru celebrarea acestei adunari. Acumu trebuie se pasimu la actulu, la care ne provóca convictiunea nóstra morala si patriotica. Activitate si lucrare se cere, ca-ci vocea unanim'a a simtiuriloru nóstre ne díce, se multiamimu Mai. Sale pentru grati'a imperatésca, ca-ci in astufelu de modu si limbagiu s'au induratu a se esprime in privinti'a portarei natiunei romane, precumu natiunea romana n'a fostu obicinuita a audí unu astufelu de limbagiu. Deci noi vomu se esprimem solenniter convingerile nóstre morale, si acést'a intr'o adresa de multiamita, dupa cumu díce limbagiulu quotidianu. Aci am ajunsu, Domniloru! la stadiulu, care ne insuíá o ingrijire, cá nu cum-va se depunemu simtiurile nóstre altmintrea, de-cumu se afla ele in fundulu celu mai profundu alu animei nóstre, si cá nu cum-va se luamu punctu de purcedere la activitatea nóstra dintr'o parte neperfecta si lunecósa. Tóte impregiurarile, Dloru! ne dícu un'a si aceeasi, adeca o judecata matura, o prejudecare din mai multe puncte de vedere, o prejudecare purcediatóre din virtutea tuturor virtutiloru. Nu numai din privinti'a convingerei religiunare e numai unic'a virtute, carea intrece tóte virtutele religiunare, ci si 'n viéti'a politica numai un'a virtute este, carea intrece tóte virtutele. Virtutea acést'a, carea e virtutea tuturor virtutiloru, e amórea curata, amórea adevrata, si iu amórea acést'a curata si adevrata catra persón'a cea prea inalta a imperatulu, care ne e bunulu, ne e scutulu in tóte, se concentramu tóte convingerile nóstre nationale si patriotice, si astu-felu se depunemu omagiulu nostru de bucuria prin o adresa! —

Nu me 'ndoiescu, ca cine-va nu va simti amórea cea curata catra imperatulu, nu ca dóra acum au inceputu amórea

nóstra, decatu fiindu-ca simtiurile convingeriloru nóstre produse prin nisce impregiurari si intemplari sunt legióne. Cá tóte acéstea se se aduca la o armonia si inca la o armonia de amóre, nu e lucru micu. Amórea, armoni'a, estetic'a, ce se forméza cu pripa, ourendu si tréce. Cá se potern dara purcede din centrulu amórei curate, gandescu ca nimerescu si convingerile Dvóstre, cá mai nainte d'a ne apucá de compunerea unei adrese, e de lipsa o consultare obstésea, dar nu de unu patrariu, nici de o jumetate de óra, ci póte si de dóua séu trei óre; — o consultare, o pregatire pentru de a se poté descrie si formulá convingerile nóstre.

Astadi inca s'ar poté tiené o ast-felu de consultare, inse eu sciu, ca suntemu dedati a prandi la 12 óre, preapucini prandiescu la 1 séu 2 óre, de aceea se ne adunamu séu astadi dela 5 pana la 6, séu mane la 9. Eu propunu, — D-vóstra veti hotari. Siedinti'a aceea presiedintii dorescu se se faca fara auditori, adeca secreta.

Dloru! Nu e omu in lume, care se iubésca mai pucinu lucruri secrete cá eu. Eu iubescu publicitatea si cunoscú atátu partea ei cea buna, catu si cea rea. Stralucirea lumini-loru acestor'a*) nu me smintesce, pentru-ca e 'ntr'o mesura practicabila. Déca e si publicitatea intr'o mesur'a practicabila, atunoi si eu sum pentru publicitate; dar candu credú, ca publicitatea va avé spre cursulu desbateriloru si lucruriloru nóstre influintia pagubitóre, atunoi si eu sum in contra ei. —

Asiá dara declarati-ve dorinti'a, ca astadi se 'ncepemú ori mane cu desbaterile pentru adresa, si ca publice se fia desbaterile séu secrete? —

D. vice-presiedintele gubernialu Basiliu Popu.

Prea Onoratata Adunare!

Pan' a nu aduce inainte Esc. Sa D. Eppu, cumca consultarile obiectului acestui'a asiá sunt de momentóse, in catu nu ar fi de ajunsu tempulu de o jumetate de óra, am avutu cugetu ca se ceru si eu cuventu.

Asiá dara me declarú si eu pentru amanarea siedintiei pe mane la 9 óre. — Ori se va hotari, ca se ne apucamu astadi de meritulu lucrului, ori nu, cugetu ca nu gresiescu déca voi aduce unu obiectu fórté momentósu la pertractare. Eu credú, ca nu este nici unulu se nu se bucre de acésta adunare; eu din parte-mi nu-mi potú exprime bucuri'a cu cuvinte, — caci bucuri'a cea mare numai prin simtiuri se exprima, — vediendu acésta numerósa adunare natiunala. Cine a facut'o de suntemu aici adunati? Acést'a avemu de a o multiami numai Escelentieloru Sale Archi-Pastoriloru nostri, si cugetu, ca mai buna multiamita nu vomu poté aduce Escelentieloru Sale, Archi-Pastoriloru nostri, pentru ostenelele, ce le au avutu pentru aducerea in fiintia a acestei adunari nationale, cá déca vomu díce, ca suntemu datorii Escelentieloru Sale cu mare multiumita. (Acést'a o manifestéza adunarea prin redicare si strigari entusiastice: Se traiésca Escelentiele Sale!)

D. Maniu (jude prim.) cere nainte de tóte, cá comitetulu permanentu se-si dè seama despre lucrurile din acesti doi ani.

D. Pres. Eppu Siagun'a. Presidiulu remane la ordinea dílei; cine are vr'o motiune de altu-felu s'o astérna in scrisu. Dintr'alte comitetulu si-a cunoscutu datorinti'a, si-a facutu reportulu si-lu va presentá la tempulu seu.

D. Maniu — si retrace motiunea:

D. Pres. Eppu Siagun'a. La ordinea dílei e compunerea unei adrese de multiamire pentru p. n. resolutiune la petitiunea conferintiei nationale din 1/13 Jan. 1864.

D. Puscariu. Acésta resolutiune imperatésca a implutu anim'a nóstra de bucuria si e démna cá noi se damu expresiune simtiuriloru nóstre de multiamire pentru aceasi. Simtiurile acestea ar avé se purcéda din istori'a trecutulu nostru, caci bine scimú, ca numai de atunci'a au inceputu o epoca mai favorabila si mai buna pentru natiunea nóstra, decandu suntemu sub scutulu p. n. case imperatéssei habsburgice. De aceea sum de parere, cá adres'a nóstra de multiamire propusa de Esc. Sa Eppulu Siagun'a si vice-presiedinte gubernialu(?) cerendu consultare mai matura, se se tracteze mane, cá se-i potemu dá valórea cuvenita, ear pentru-cá se castigamu din tempu, eu credú, ca se primimu in principiu propunerile faote si se alegemu o comisiune, carea se pregatésca pe mane unu proièptu de adresa.

D. Pres. Metr. Siulutiu. Obieptulu e desluoitú, vorbirile mai departe se se ciónte multi suntemu betrani si avemu lipsa de odichna. Ne readunamu mane la 9 óre. (Toti se redica; d. Brauu de Lemény cere cuventu).

D. Pres. Eppu Siagun'a. Me rogu, Dloru! se sieteti.

D. Branu de Lemény. Intrebarea e 1) Tíenemu siedintia adi ori mane? 2) publica ori privata va fi siedinti'a? Eu sum de parere, ca adí la 5 óre se ne adunamu la siedinti'a privata, ear mane la 9 óre la siedintia publica. Despre cea de astadí la 5 óre s'au enuntiatu se fia privata.

D. Popu n'a auditu enuntierea, se alatura lenga d. Branu.

D. Pres. Eppu Siagun'a. Eu nu potú enuntia nimicu, ce inca nu s'a pertractatu. Amu propusu adunarei, se-si enuntie voi'a, ca adeca se se tiena adí ori mane o conferintia pentru pregatirea materialulu adresei, si am dísu, ca conferinti'a acésta se o tienemu numai noi intre noi, si nu publica; si acést'a s'a si primitu, ca ci: Qui tacet consentire videtur. Ast'a e unu ce atatu de curatu si de lamuritu, in catu ceva mai curatu nu se póte nici gandi. Se-mi credeti, ca eu nu vorbescu nimicu din prim'a intentiune, ci mai nainte studiezu obieptele; punendu-me fara cá se simtiti, in animele Dvóstre, si reducu materialele la binele comunu, pentru care ne-amú adunatu.

Poftiti adi ori mane?

D. Balomiri cere mai nainte o conferintia privata.

D. Baritiu cere adunare pe dupa amédi si alegerea unei comisiunei pentru elaborarea adresei. (Strigari: Fórté bine! — Nu e bine!) Dupa ce va fi proièptulu gat'a, apoi se se decida, ca publica se fia siedinti'a ori secreta?

D. Branu de Lemény. Se remanemu strinsu la ordinea dílei. D. Baritiu s'au abatutu deschidendu cuventu pentru o comisiune. (Repetiesce intrebarile si propunerile sale de mai susu.)

D. Gaitanu. Adunare preliminará secreta adí la 5 óre pentru statorirea principialoru adresei.

D. Popu. Meritulu lucrului se-lu lasamu pe mane la siedintia publica, cumn e si acést'a, ear' dupa amédi se ne adunamu la o conferintia straordinaria secreta.

D. Alduleanu atatu din motivu obieptivu (ponderositatea lucrului) catu si subiectivu (obosél'a) se alatura la parerea Esc. Sale DD. Presiedinti; siedinti'a cea mai deaprópe se fia secreta.

D. Popu e de totu pentru publicitate.

D. P. Boieriu. In publicu! Se ne pazimu se nu picamu intr'o „fama slaba!“ (illaritate.)

D. Pres. Eppu Siagun'a. Amú ajunsu la votisare. Suntú 3 opiniuni: 1) cá siedinti'a se se tiena adí, 2) cá se se tiena mane, 3) — de nu gresiescu, cá elaborarea adresei se se concrédiá unei comisiuni. — 1) dara: cati vieau se fia adi la 5 óre o sfatuire.

D. Baritiu. Votéza-se prin siedere ori prin scolare?

D. Pres. Eppulu Siagun'a. Prin scolare!

D. Popu. Trebuie se distingemu intre siedintia preliminará si formala. Cea publica séu formala se fia mane la 9 óre, adi ne sta in voia a ne aduná la o siedintia pregatitóre privata.

D. Bolog'a. Totu asiá cá D. Popu.

D. Macedonu. Se se voteze.

D. Pres. Eppulu Siagun'a distinge intre siedinti'a 1) ordinara a conferintiei, 2) candu conferinti'a tiene siedintia cá comitetu, nu cá conferintia, 3) carea nu se póte numi siedintia, ci conversatiune.

Dupa mai multe desbateri de insemnatate mai secundara vorbindu D. Bohetielu s. a. in privinti'a adunarei mai deaprópe. se enuncia prin Presidiu, ca mane la 10 óre va fi siedinti'a publica, ear' astadi dupa amédi totu in sal'a adunarii o convorbire familiara intre membrii conferintiei.

Pe candu erá se se inchida siedinti'a, sosescú unu telegramu din Cernautiu. Vedi Gazet'a Nr. 27, care se citește on voce inalta si se priimesce cu aclamatiune de cea mai via multiamita. (Voru urma.)

Brasiovu, 30. Adrilie. Opiniunile jurnaliloru despre conferinti'a romanésca.

De cincí díle incóce citiramu cu tóta luareaminte 14 jurnalé nemtiesci si unguresci cu scopu de a cunósce opiniunile altora nu numai despre rezultatele, ei si despre spiritulu intru carele a lucratu conferinti'a romanésca din Sibiu. Dumnedieule! ce amestecu de pareri, cate prejudecie bizare despre romanii ardeleni, cate prepusuri negre, cate neadeveruri intretiesute cu adeveruri nedisputate, ce mai calejdósopu curiosu!

Pre candu unele jurnalé au descoperitu acum a dóua óra dela 1848 incóce, cá se afla si unu poporu numitu rumánisch, carele mai nainte fusese solavu alu ungariloru si alu sasiloru, eara in anii din urma ar fi scapatu de acea sclavia numai prin puterea fermecatóre a diplomei din 20. Oct. si a patentei din 26. Fauru, altele din contra se tienu cá cunoscú prea bine pre acelu poporu rumánescu, carele

*) Pe mas'a Presiedintiloru erau lumini aprinse.

ar fi unulu din cele mai luminate alu Austriei, din cauza că uitate minune, ele au cunoscutu adeverulu mai curendu de catu ungerii si croatii. Aflamu earasi alte jurnale (intre aceste si cele din Clusiu), care tienu asiá, că conferinti'a romanésca nicidecum nu a reprezentatu pe natiunea romana din Ardealu, prin urmare ca ea nu a fostu espresiunea simtieminteloru si a convictiuniloru ei, din cauza că membrii ei — mai toti amplotiati si preoti — fiindu denumiti si conchiamati de catra cei doi archierei dupa placulu acestora, prin urmare dependinti in tóta privinti'a dela acestia si dela pusetiunea loru propria, au jucatu numai precum le au fluieratu ceia, au vorbitu si au votatu din poruncéla cá si rutenii episcopului Litvinovicz in senatulu imperialu, cá si moldavo-romanii in divanulu ad hoc, cá si montenegrinii pana candu domnulu loru era vladic'a loru, de unde apoi deducu frumosielu, că ar fi o ratacire de risu a pune vreunu temeiu pe votulu desu numitei conferintie, mai virtosu candu — dupa opiniunea a-celoru jurnale — romanimea nici că ar mai avé alti barbati de capacitate afara de acei 150, carii luasera porunca de a se aduná in acea conferintia, pentrucá apoi se fia opriti de catra episcopulu Siaguna de a'si descoperi opiniunile proprii si se fia cu totul preveniti prin luarea de initiativa de catra insii presiedintii întru tóte cestiunile dílei; precum acésta nu se mai intempla la nici o adunare de ómeni liberi si luminati.

La acestufelu de complimente nu prea lingusitóre se mai scóla si alte jurnale si voidu a constată nu numai legalitatea, ci si libertatea opiniuniloru ce ar fi domnitu in conferinti'a romanésca, aducu de esemplu conchiamarea fara alegeri a senatului imperialu din 1860, conferintiele regnicolare din Fauru 1861 si altele cá acestea, care de si au constatu din membri denumiti, totusi desbaterile si conclusele loru au decursu cu libertate deplina si au avutu rezultate relative multu cumpantitóre; preste acésta diet'a vechia din Ardealu inca era compusa in majoritatea sa din membrii totu numai denumiti sub titulu de regalisti, fara cá pana la 1848 se se afle cineva, care se'i abnege séu legalitatea séu libertatea lucrariilor (?).

Cu tóte acestea altii afla totusi, cumca celu pucínu spiritulu ce a domnitu in conferintia a fostu cu totul strainu de spiritulu unei adunari in adeveru libere, despoticu din partea presidiului, servilu din partea majoritatii precumpanitóre a a-celoru adunati, eara preste totu ultra-austriacu, pre catu in susi regimulu din Vien'a nu asteptase, pentrucá se nu se nasca prepusulu, cá si cum pre nevedite ar fi lucratu man'a vreunui omu de ai regimulu.

Din contra altii sciu se erte romaniloru inca si o asemenea portare servila desvinuindu'i cu aceea, ca generatiunea de acum fiindu nascuta, crescuta si imbatranita in sclavia, incá nu avú candu se se petrunda de unu simtiu mai inaltu alu drepturiloru omenesci, de care nici idea n'ar avé; preste acésta tocma si intre ungerii cei trufasi carii, de altumintrea pórtá fórté desu libertatea 'n gura mai domenesce inca atata simtiu de sclavu, in catu adesea iti este grétia de elu.

SCIRE TRISTA. Josef'a Pero in numele seu alu minoreniloru sei prunci Vincentiu, Elen'a si Josefu, precumu si alu departatului seu cumnatu directorului de protocolu dela cancelari'a aulica transilvana Josefu Pap de Macedonfy, cu anima infranta enuncia repausarea multu amatului seu consociu de casatoria, respective tata si frate Franciscu Pap de Macedonfy, urmata in 16. ale lunei c. la 10 óre din apoplezia in alu 53-lea anu alu vietiei, 38-lea alu servitiului seu de statu si 21-lea alu ferioitei sale casatorii.

Remasitiile pamentesci ale bunului patriotu si amplotiatu, ale fragedului consociu, grijitoriului parinte, si credintiosului amicn, — a carui trecere din aceasta viétia afara de neman-gait'a vidua, orfani, departatulu seu frate si fratiini o mai plangu anca numerosi amici — s'au astrucatu in 19. ale lunei c. dupa amiédi la 4 ore lenga fiulu seu Julius repausatu in a. tr. spre odigná eterna in Clusiu.

La acésta solena inmormentare, demna de viéti'a si activitatea repausatului, luara parte atatu personalulu guberniului catu si toti oficialii cu unu numeru mare de poporu din tóte natiunile. Fiai tieren'a usiór'a! Reveritului nostru patriotu din f. regimentu II. de romani anca si o eterna pomenire!

Durerea veduvei cu atata e mai apasatóre si mai amara ca in a. tr. in lun'a lui Martiu au perdutu pe fiulu seu Juliu in etate de 19, eara in estu anu pe Alfredu altu fiulu seu plinu de sperantia totu de 19 ani.

Blasiu 16. Aprile 1863. La Redactiunea Gazetei. Omulu cu anima nobile, si care dein motivu curatu face totu ce póte pentru binele concetatianiloru sei, nece odata cérca si venédia lauda dela ómeni; dara dein contra dupa principiulu crestinu, nece voiesce se scie steng'a celea ce face drépt'a; dein care cauza si eu semtiu ceva sfiéla, cá se nu vatemu modestia, candu voiescu a face óre-care superficiale a-mentire, despre sacrificiale ce le au pusu si pune neincetatu, pentru besericele si scólele nóstre romane, unu barbatu de alta natiunalitate, numai dein indemnu curatu filantropicu. Acestu pre stimatu si pre raru barbatu este Dlu Franciscu Matskási de Tincova, fiulu, de fericita memoria demnului óre-candu supremu comite in comitatulu Clusiu Paulu Matskási. — Acestu stimatu barbatu, dupa cumu dein propri'ami sciintia, si dein demn'a de tóta credintia relatiune sciu, in bunurile sale propria, si dela parinti ereditate, au facutu despusetiuni, si au demandatu economiloru sei, cá ori si candu s'aru pofiti pentru beseric'a si scól'a romana lemne de edificiu séu alte materiale ce se potu implini dela densulu, acelea fora nece o amanare se se asemnedie.

Mai de multi ani avendu in arenda dominiulu dela Gurgiu alu baroniloru Bornemisza, cu totu zelulu au lucratu pentru redicarea si sustienerea pe cumu a scóleloru intocma si a besericeloru romane, spre a caror'a infintiare tóte materialele ce iau statu in despusetiune, au daruitu. Acestui pre stimatu Domnu este a se multiami o beserica frumoása de pétra in Gurgiu, precumu pentru beserica asemenea si pentru scóla esoperandu consensulu proprietarei familie B. Bornemisza, dein a carei munificentia si in dominiulu Abafaiiei s'au insestratu cu pamenturi mai multe scoli romane (au asemnatu celea mai acomodate locuri, acumu au inceputu a se edifica casa de scóla cu 6 incaperi dandu dela sene totu poftitulu materialu. — Acestu filantropu barbatu cu ocazioni bine venite au cercetatu scólele populare dandu prunciloru premia de bani, celoru mai lipsiti vestiminte, pentru incaldirea scóleloru lemne, le au tiparitu cu a sale spese carti de scóla adeca Abecedare, mai nainte o mie, era a cumu mai de curundu 5 sute esemplare in tipografia seminariale dein Blasiu. Tóte acestea stimatulu Domnu nu le au facutu pofitindu ca se invétia pruncii limba straina, si nu cea materna, pe cumu pótea altii, dara numai cu scopu cá se se luminedia poporulu in limb'a s'a materna. — In Radnotfaja au indemnatu, si indémna pe poporulu romanu de acolo a si edifica beserica de piatra oferindule teglele, si lemnele ce se voru pofiti la aceiasi s. a. Pentru tóte acestea de multe ori laudatulu Domnu nu astépta multiamita si remuneratiune dela altulu, de catu numai dela celu de susu, si consciintia s'a. — Dè ceriulu: cá mai multi aristocrati ai patriei se se insufletiesca a urma asemenea nobile fapte in favorea unui poporu, de seculi nedreptatitu, cá si elu se cúnósca cumu ca, cuventulu fratietatei, care asia adese ori se aude resunandu nu este vorba góla, — éra stralucitulu Domnu Franciscu Matskási primésca sincer'a multiamita dein partea celoru, pentru a caroru luminare au desfasiuratu si desfasiura o buna vointia atatu de eclatante. C. P.

TELEGRAMULU lui „H. Z.“ Vien'a 26. Aprile 1863. „Cor. gen.“ scrie, ca resolutiunea preanalta asupra propusei tiuniloru pentru conchiamarea dietei transilvane a si venitu in diosu dela Maiestate la in. cancelaria de curte transilvana, si se astépta conchiamarea dietei acesteia pe prim'a de Juliu la Sabiu.

Noi soimu, ca preparativele la conchiamarea dietei suntu pe finite si ne amu bucura, déca orasiielele romane ar fi considerate cá si celelalte sase — si maghiare — in privinti'a reprezentarii prin proprii deputati.

Se scrie din Vien'a, ca senatulu imperialu póte ca inca se va convoca camu pe 26. Maiu.

Cursurile la bursa in 22. Aprile 1863 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl 38 cr. v. »
Augsburg	—	—	112 „ 10 „
London	—	—	112 „ 30 „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 05 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	75 „ 35 „
Actiile bancului	—	—	792 „ — „
„ creditului	—	—	201 „ 20 „